

Verhagen

het CPB te sturen, zeker als vice-premier Zalm eventjes naar het CPB belt of men dit snel kan doen. Ik hecht er namelijk aan dat wij bijvoorbeeld voor de stemmingen, ook om te kunnen overwegen of een derde termijn nodig is, op de hoogte zijn van de werkgelegenheids- en de koopkrachteffecten van dit voorstel.

De heer **Verhagen** (CDA): Ik heb er geen enkel bezwaar tegen. Wij hebben het in eerste instantie niet gedaan, omdat amendementen nooit worden doorgerekend. Maar als mevrouw Halsema daaraan hecht, heb ik er geen enkel bezwaar tegen. Indien het mogelijk is, zullen wij dat graag doen. Ik kijk even naar beide mede-indieners van de motie en zie dat ook zij er geen enkel bezwaar tegen hebben. Wij zullen u op dit punt graag tegemoet komen.

De **voorzitter**: Ik stel u wel voor de stemmingen morgenavond te houden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dat is hard werken voor het CPB. Ik wil graag mijn tweede vraag stellen.

De **voorzitter**: Uw derde. Ga uw gang.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Mijn derde. Dank u voor het tellen. U presenteert uw maatregelen als een pakket waar drie namen onder staan. Wat gebeurt er als een van de maatregelen eruit valt, bijvoorbeeld omdat het volgens het kabinet niet kan of omdat het dat echt niet wil? Moeten de onderhandelingen, die naar verluidt weken hebben geduurd, dan opnieuw worden geopend? Of gaat de motie dan alsnog op voor stemming?

De heer **Verhagen** (CDA): De motie is heel helder. Mevrouw Halsema suggereert dat er iets niet zou kunnen. Alles wat in de motie staat kan. Wij zullen moeten afwachten of het kabinet dat wil, maar wij hebben de motie niet voor niets in eerste termijn ingediend. Het zal dan een verenigde coalitie tegenover zich vinden. Ook dat is dualisme.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dan blijft de vraag wat er gebeurt als er een ding uitvalt.

De heer **Verhagen** (CDA): Dan heeft het kabinet een probleem.

De heer **Bos** (PvdA): De miljoenennota is natuurlijk veel meer dan een optel- en aftreksom van allerlei kosten, uitgaven en lastenverschuivingen. Er gaan ook politieke keuzes achter schuil. Dit kabinet heeft de afgelopen weken en maanden tal van maatregelen verdedigd, niet omdat ze geld opbrengen en er bezuinigd moest worden, maar omdat er bijvoorbeeld een bepaalde filosofie over de werking van de arbeidsmarkt achter zat. Dat was de reden waarom maatregelen werden voorgesteld rond de WW, de IOAW en vut en prepensioen. Maatregelen rondom het grijs kenteken werden voorgesteld met het oog op het vestigingsklimaat. Maatregelen rondom de zorg werden voorgesteld met het oog op de eigen verantwoordelijkheid. Ik vraag de heer Verhagen, nu hij zo'n ongelooflijk lange lijst aan wijzigingen voorstelt, die bovendien aangrijpen bij niet de geringste onderdelen van wat het kabinet heeft voorgesteld, wat dat zegt over zijn politieke oordeel over de prestatie die het kabinet met deze miljoenennota geleverd heeft.

De heer **Verhagen** (CDA): Wij ondersteunen zeer nadrukkelijk de structurele hervormingen van dit kabinet. Wij zien onze voorstellen als een versterking daarvan. De heer Bos presenteert het alsof het gaat om een enorme afwijking van het kabinetsbeleid. Het voorstel inzake het grijs kenteken betrof de filosofie van het kabinet achter de vennootschapsbelastingverlaging. Men heeft gezocht naar een financiering daarvoor. Als het voorstel inzake het grijs kenteken eruit wordt gehaald, gaat het al om ongeveer 1 mld tot aan 2007. De heer Bos doet alsof wij fundamenteel gaten schieten in het beleid van het kabinet, maar wij vinden deze wijzigingen absoluut noodzakelijk om het effect van de structurele hervormingen te versterken en tegelijkertijd te zorgen voor meer draagvlak.

De heer **Bos** (PvdA): U maakt politiek een andere keuze, niet boekhoudkundig. Wat is met die keuze uw oordeel over het werk dat het kabinet heeft geleverd?

De heer **Verhagen** (CDA): Dat wij het met de onderdelen waarop wij

wijzigingen voorstellen, niet eens zijn.

De heer **Bos** (PvdA): De conclusie moet toch gewoon zijn dat u vindt dat het kabinet broddelwerk heeft afgeleverd?

De heer **Verhagen** (CDA): Ik ga over mijn eigen conclusies.

De heer **Bos** (PvdA): Ik help u een handje.

De heer **Verhagen** (CDA): Dat hoeft op dit punt niet. Maakt u zich niet ongerust.

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter. Het is hier waarlijk een novum, en niet alleen procedureel. Het indienen van een motie in eerste termijn, een grotere diskwalificatie kan het kabinet niet krijgen, want de heer Verhagen is niet eens geïnteresseerd in de antwoorden. Hij wacht niet eens netjes de antwoorden af. Bam, in eerste termijn een motie. Ook qua bedrag is het een novum. Ik ben het wel eens met de heer Bos: het is ingrijpend. Ik vind het bijna een motie van wantrouwen. Als je hier tien jaar rondloopt, vraag je je natuurlijk af: hoe komt dit nu?

De heer **Verhagen** (CDA): Dualisme!

De heer **Marijnissen** (SP): Ja, dualisme, maar er is meer. Mijn conclusie is dat alle acties van de afgelopen weken hier worden uitbetaald. Dat zal betekenen dat na de grote actie van aanstaande zaterdag 2 oktober in Amsterdam van het CDA misschien nog wel meer te verwachten is. De heer Verhagen had daarnet ook iets van de allure van een premier. Ik denk dat hier een coup is gepleegd en dat wij hier het kabinet-Verhagen aan het woord hebben gehoord.

De heer **Verhagen** (CDA): Ik zou zeggen: mijnheer Marijnissen, droom lekker verder.

De beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 13.08 uur tot 14.00 uur geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Goedkeuring van de opzegging van de op 6 augustus 1992 te Oslo**

Voorzitter

totstandgekomen Internationale Overeenkomst inzake het opzetten en de exploitatie van een niet-militair plaatsbepalings-systeem LORAN C in Noordwest-Europa en het noordelijk deel van de Atlantische Oceaan (29627);

- het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 3 november 2001 te Rome totstandgekomen Internationaal Verdrag inzake plantgenetische bronnen voor voedsel en landbouw, met bijlagen (Trb. 2002, 134) (29656).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de voortzetting van:
- de algemene politieke beschouwingen naar aanleiding van de Miljoenennota voor het jaar 2005 (29800).

De **voorzitter**: Ik deel mede, dat de minister van Financiën, tevens waarnemend minister-president, mij heeft medegedeeld dat hij namens het kabinet het Centraal Planbureau heeft gevraagd om op zeer korte termijn een doorrekening, zoals aan de orde is geweest tijdens dit debat, uit te voeren van de voorstellen zoals de heer Verhagen die in zijn motie en de bijlage ervan heeft gedaan. Wij gaan ervan uit dat de resultaten van die doorrekening morgenochtend bekend zijn, zodat ze onderdeel van de verdere beraadslaging kunnen zijn.

De beraadslaging wordt hervat.

□

De heer **Herben** (LPF): Voorzitter. Graag maak ik gebruik van de gelegenheid vanaf deze plaats allen die op hun ziekbed naar ons kijken, van harte herstel en beterschap te wensen, in het bijzonder premier Balkenende maar ook mijn collega Wien van den Brink die herstellende is van een zware operatie.

Voorzitter. Eventjes heb ik met de gedachte gespeeld mijn bijdrage van vorig jaar nogmaals uit te spreken. Het zou namelijk duidelijk maken dat dit kabinet niet heeft geluisterd, niet naar de samenleving en niet naar het parlement. Zelfs de titel van mijn vorige bijdrage "Nederland verdient

beter" is een jaar later nog immer actueel. Wij drukten de regering op het hart, te werken aan modern leiderschap dat weet te inspireren en te overtuigen. Te werken aan herstel van het consumentenvertrouwen, want economie is geen exacte wetenschap, maar bovenal een kwestie van psychologie. Van vertrouwen in eigen kunnen, van vertrouwen in de regering, van vertrouwen in de toekomst. Wij benadrukten dat bij noodzakelijke ingrepen er oog moet blijven voor de menselijke maat. Een beleid dat, zoals Pim Fortuyn het uitdrukte, zakelijk met een hart zou moeten zijn; streng maar rechtvaardig, zoals wij ook bij een streng vreemdelingen-beleid altijd oog hielden voor de schrijnende gevallen. En daarom interrumpeerde ik vorig jaar de minister-president, toen hij stelde dat werken tot je 65ste altijd de norm was geweest. Ik wees hem op het feit dat mensen na 40 dienstjaren met welverdiend pensioen konden, dat mensen in slijtende of gevaarlijke beroepen, bijvoorbeeld politie, brandweer of ambulancepersoneel, eerder met functioneel leeftijds-ontslag gingen. De LPF heeft het afgelopen jaar herhaaldelijk aangedrongen op de mogelijkheid van een deeltijdpensioen. Bekijkt dat als alternatief om uit de impasse te komen.

Waar staan wij een jaar later? Nederland is in rep en roer, omdat het kabinet lijdt aan doofheid. Zoals men weet, is dat een chronische kwaal en valt men dus buiten de no-claimregeling voor de ziektekosten en krijgt men een gepeperde afrekening van de burger.

Twee onderwerpen doen de emoties hoog oplopen. Ten eerste de voorgenomen maatregelen ten aanzien van vut/prepensioen en ten tweede de rode loper die dit kabinet, tevens fungerend voorzitter van de Europese Unie, wil uitrollen voor de toetreding van Turkije. Twee onderwerpen waar een ruime meerderheid van de bevolking tegen is, worden doorgedrukt; dat noemen wij gedrag van regenten. En daartegen komt de Lijst Pim Fortuyn altijd in verzet. Het Nederlandse volk komt vanouds in verzet tegen regenten in een traditie die meer dan 200 jaar teruggaat tot Joan Derk van der Capellen tot den Pol met zijn pamflet aan het volk van Nederland, aan wie Pim Fortuyn zijn gelijknamige boek opdroeg. Het gaat dus

niet alleen om een "gat op rechts", zoals de oppervlakkige waarnemer zou kunnen denken na de affaire-Wilders. De moedige poging van collega Wilders om de koers van de VVD te beïnvloeden strandde niet op een exclusief rechts standpunt. De toetreding van Turkije wordt in dit huis afgewezen door LPF, Christen-Unie en SGP, terwijl in Europa toonaangevende politici, zoals Merkel in Duitsland en Sarcozi in Frankrijk grote vraagtekens plaatsen. Kijkend naar de achterban van onze politieke partijen, constateert Maurice de Hondt dat alleen de aanhang van GroenLinks in meerderheid positief is over de Turkse toetreding. De maatregelen tegen pensioenen kunnen op nog minder steun van de bevolking rekenen. De gehele oppositie is niet voor niets op dit onderwerp links en rechts in verzet verenigd. De coalitiepartijen voelen nattigheid en kennelijk heeft het CDA bij collega Verhagen het linkeroor uitgespoten, getuigde de zojuist door hem ingezette hersteloperatie. Ik juich dat toe. Het bespaart mij wat spreektijd bij de onderwerpen die wij ook graag teruggedraaid zien, zoals het grijze kenteken en de bezuinigingen op onderwijs. Anderzijds zullen wij bij het zoeken van de dekking volgende week bij de Financiële beschouwingen de degens moeten kruisen. Je kunt de zelfstandigenaftrek bijvoorbeeld wegstrepen tegen het grijze kenteken op een manier die mijn fractie niet bevalt. Het is dan een sigaar uit eigen doos.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter. Voor de goede orde: er was in het kabinetsvoorstel ter compensatie van de schade die het MKB zou lijden door de afschaffing van het grijze kenteken in een verhoging van de zelfstandigenaftrek voorzien. Die compensatie is in onze voorstellen komen te vervallen, omdat wij het grijze kenteken willen handhaven. Die compensatie is dan ook niet nodig. Als de heer Herben wil dat het MKB bovenop het behoud van het grijze kenteken ook nog een verhoging van de zelfstandigenaftrek krijgt, dan verwacht ik dat hij daar andere voorstellen voor doet. Dat is iets anders. Wij compenseren in principe echter de zaken die wij veranderen.

De heer **Herben** (LPF): Ik ben blij met deze opmerking. Wij vinden het heel